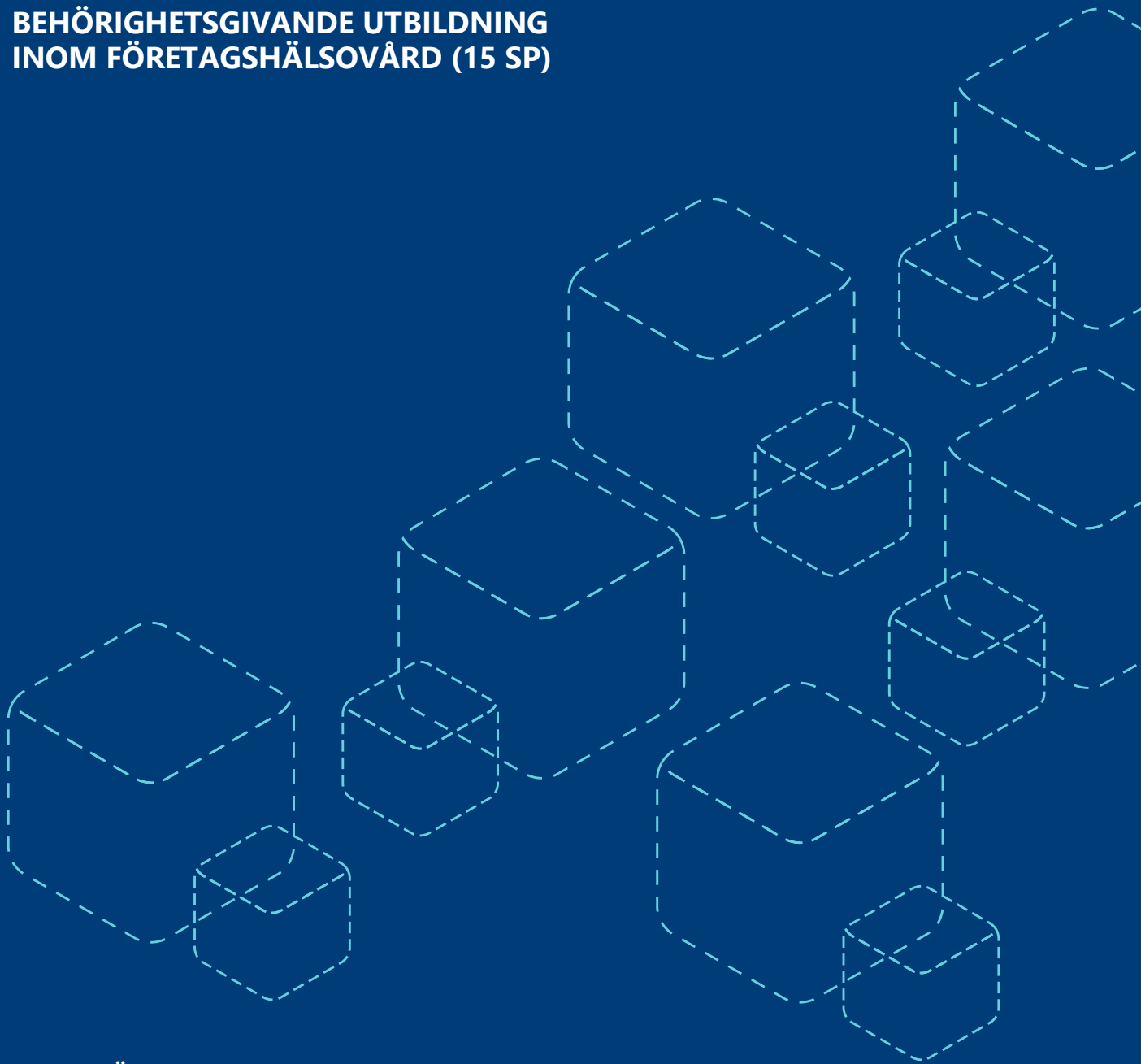

Läroplan

**BEHÖRIGHETSGIVANDE UTBILDNING
INOM FÖRETAGSHÄLSOVÅRD (15 SP)**

1. Bakgrund	3
2. Utbildningens målsättning	4
3. Utbildningens pedagogiska utgångspunkter	5
4. Utbildningens struktur och genomförande	5
4.1 Utbildningens struktur	5
4.2 Utbildningens inlärningsmålsättningar och bedömningsgrunder modulvis	6
4.2.1 Modul 1 (2 sp) Företagshälsovårdens verksamhetsområde och arbetslivskunskap	6
Inlärningsmålsättningar och bedömningsgrunder	6
Ämnesområden	6
Modulens uppbyggnad	6
4.2.2 Modul 2 (5 sp) Identifiering och utvärdering av risker och men för hälsan, belastande faktorer och resurser som arbetet medför	7
Inlärningsmålsättningar och bedömningsgrunder	7
Ämnesområden	7
Modulens uppbyggnad	7
4.2.3 Modul 3 (5 sp) Att upprätthålla och främja hälsan, arbets- och funktionsförmågan	7
Inlärningsmålsättningar och bedömningsgrunder	7
Ämnesområden	7
Modulens uppbyggnad	8
4.2.4 Modul 4 (3 sp) Utvärdering av företagshälsovårdssamarbetet och utvecklingsfärdigheter	8
Inlärningsmålsättningar och bedömningsgrunder	8
Ämnesområden	8
Modulens uppbyggnad	8

Det här är Arbetshälsoinstitutets läroplan för den multiprofessionella behörighetsgivande utbildningen inom företagshälsovård (15 sp). Läroplanen har utarbetats i samarbete med de yrkeshögskolor som ordnar behörighetsgivande utbildning för hälsovårdare och fysioterapeuter (15 sp). Utbildningens innehåll, teman och tillhörande kompetenskrav har sin grund i de centrala författningar som berör företagshälsovården samt god företagshälsovårdspraxis.

Den behörighetsgivande utbildningen inom företagshälsovård ger i enlighet med lag om företagshälsovård (1383/2001) och statsrådets förordning (708/2013) den kompetens som förordningen förutsätter av de hälsovårdare, fysioterapeuter och psykologer som verkar inom företagshälsovården, samt de läkare vilka arbetar mindre än 20 h/vecka inom företagshälsovården.

1. Bakgrund

Företagshälsovårdens centrala verksamhet är främjande av hälsan och arbetsförmågan, att förhindra arbetsoförmåga genom preventiva åtgärder samt verka för hälsa och säkerhet i arbetet och arbetsmiljön i samarbete med arbetsplatserna.

Förändringarna i arbetslivet utmanar en vidareutveckling av företagshälsovården. Det kräver en förmåga att identifiera och behärska både nya och mer traditionella risker samt kraftkällor för hälsan av de som verkar i arbetslivet. Vi har kunskap om att personalens arbetsvälbefinnande har en positiv effekt på produktiviteten och att arbetsplatserna erbjuder möjligheter att ta hand om sitt välbefinnande. Kompetenskraven inom arbetslivet har ökat och den teknologiska utvecklingen försnabbats, vilken också bidragit med möjligheter till distansarbete. Multilokalt och mobilt arbete, kontinuerlig tillgänglighet, korta arbetsförhållanden, kognitiv belastning och att klara av fler uppgifter samtidigt har ökat. Hälso- och sjukvårdens utveckling och förändringar i anknäpning till hälsoproblem förutsätter en kontinuerlig utveckling av specialistkunskap utöver den grundläggande företagshälsovårdskompetensen.

Grunden för en verkningsfull företagshälsovård är ett tätt samarbete med arbetsplatserna, olika personalgrupper och arbetarskyddet. Det har skett förändringar i lagstiftningen med syfte att förebygga arbetsoförmåga och stärka samarbetsförfaranden. Lagen om företagshälsovård (1383/2001) definierar företagshälsovårdens innehåll, verksamhet och genomförande med att arbetsgivaren, arbetstagarna och företagshälsovården tillsammans främjar förebyggandet av sjukdomar och olycksfall i anslutning till eller som följd av arbetet, hälsa och säkerhet i arbetet och arbetsmiljön, arbetstagarnas hälsa och arbets- och funktionsförmåga i olika arbetslivsskeden, samt verksamheten bland de anställda. Statsrådets förordning (708/2013) förstärker ytterligare betydelsen av företagshälsovårdssamarbetet och främjande av arbetsförmåga, preventiva åtgärder för att förhindra arbetsoförmåga samt stöd för återgång till arbete. Den förutsätter också att en företagshälsovårdsenhet ska ha ett skriftligt kvalitetssystem som följer god företagshälsovårdspraxis, bedömning och uppföljning av verksamhetens kvalitet och effektivitet.

Företagshälsovården har en central roll som samordnare för att minska arbetsoförmåga bland de yrkesverksamma. För att kunna påverka, är det viktigt att identifiera resurs- och riskfaktorer visavi arbetsförmågan. Åtgärder kan beröra individen, arbetsgemenskapen och arbetsförhållandena. För att förebygga långvarig arbetsoförmåga bör man i ett tidigt skede identifiera riskerna för arbetsoförmåga och agera genom vård- och rehabiliteringsåtgärder samt stödformer för att återgå till arbetslivet. Inom hälso- och sjukvårdens reformer tydliggör man de olika aktörernas roll inom

hälso- och sjukvården och bygger upp ändamålsenliga nätverk mellan företagshälsovårdens, den övriga hälso- och sjukvårdens, rehabiliteringens och socialförsäkringens tjänster.

Verksamhet i enlighet med god företagshälsovårdspraxis förutsätter multiprofessionellt och tvärvetenskapligt samarbete. Till företagshälsovårdens multiprofessionella team hör företagsläkare, företagshälsovårdare, företagsfysioterapeuter och företagspsykologer. Till kategorin sakkunniga hör även de specialistläkare, vilka inte är specialister inom företagshälsovård. Övriga sakkunniga vilka utöver lämplig högskoleexamen inom området för arbetshygien, det sociala området, området för ergonomi, teknik, jordbruk, arbetsseende, kost och näring, talterapi eller idrott eller utöver annan motsvarande tidigare yrkesinriktad examen inom något motsvarande område har slutfört utbildning i företagshälsovård som omfattar minst två studiepoäng.

Förordningen (708/2013) innehåller bestämmelser om den utbildning som krävs av de som verkar inom företagshälsovården. Den förutsätter en slutförd grundexamen inom det egna området och en slutförd behörighetsgivande utbildning i företagshälsovård inom två år från det att han eller hon övergått till uppgifter inom företagshälsovården. Utbildningens kompetenskrav och innehållsteman bygger på den centrala lagstiftningen gällande företagshälsovård och god företagshälsovårdspraxis med därtill hörande processer. Utbildningsnivån motsvarar i huvudsak nivå 6, med europeiska utbildningsnivån (EQF) som referensram.

2. Utbildningens målsättning

Målsättningen med utbildningen är att få professionella inom företagshälsovårdens område som kan tillämpa evidensbaserad kunskap om hälsa i arbete i enlighet med god företagshälsovårdspraxis, som kan delta i utvecklingen av arbetslivet och svara mot de yrkesmässiga utmaningar arbetslivet bidrar med. Utbildningen breddar deltagarens yrkesmässiga sakkunskap, kritiska tänkande och bidrar till ett utvecklingsinriktat multiprofessionellt angreppssätt.

Målet med företagshälsovårdsutbildningen är att få fram professionell företagshälsovårdspersonal som kan bidra till att utveckla arbetslivet och möta de utmaningar det ställer yrkesmässigt. Utbildningen kompletterar deltagarens grundläggande professionella expertis, kritiska tänkande och utvecklande förhållningssätt som aktör i gemenskapen. Som bäst, bidrar utbildningen utöver stärkandet av en individs yrkeskompetens också genom att avancerad företagshälsovårdsverksamhet samt praxis förs över till arbetsplatserna genom nya lösningar som tjänar arbetslivet.

Målsättning för utbildningen inom företagshälsovård:

- Deltagaren använder evidensbaserad kunskap och kan tillämpa den i företagshälsovårdens verksamhet och arbetsrelaterat beslutsfattande.
- Deltagaren kan välja evidensbaserade och beprövade metoder visavi verkningsfullhet för att säkerställa hög verksamhetskvalitet.
- Deltagaren utvecklar företagshälsovårdsverksamheten i multiprofessionellt och multidisciplinärt samarbete med företagshälsovårdens aktörer och i företagshälsovårdssamarbete med arbetsplatserna.
- Deltagaren verkar i enlighet med företagshälsovårdens etiska principer.

3. Utbildningens pedagogiska utgångspunkter

Utbildningen bygger på principerna om delaktighet, ömsesidigt och forskningsbaserat lärande. Inläringen blir mångsidigare och mer effektiv i grupp. Samtliga gruppmedlemmar medverkar i inlärningsprocessen och ett nav för den är sökning och delning av information inom gruppen. Samtidigt som inläringen både utmanar till och medför ansvarstagande till aktivt deltagande, bidrar den också med insikter som enbart arbete i grupp kan medföra. Deltagarna i utbildningen, deras arbetsenheter och utbildarna skapar tillsammans en inlärningsmiljö som är öppen för nya idéer och sporrar till kritiskt tänkande och diskussion.

Deltagaren i utbildningen bär ansvar för sin inläring och bidrar som gruppmedlem till ett medvetet lösningsorienterat verksamhets sätt som gagnar samtliga. Studierna kräver planering, förbundenhet och självreglering av deltagaren gällande de egna insatserna. Inläringen förutsätter förmåga till kritisk reflektion av den egna verksamheten, växelverkan och möjlighet till diskussion ur olika perspektiv. Deltagarna förutsätts använda moderna digitala medel.

Utbildningen beaktar vuxenstudiernas särdrag och den inverkan tidigare utbildning och erfarenhet har på inläringen. De erfarenheter och den kunskap som deltagarna besitter nyttiggörs inom utbildningen vid inläring av nytt. Målsättningen är att kontinuerligt vidareutveckla kunskaper och färdigheter, i syfte att nå en bredare och större förståelse. Utbildningen betonar forsknings- och utvecklingsaktivitet som grundar sig på det föränderliga arbetslivets och framtidens behov. Förmågan att verka och utvecklas i multiprofessionella, branschövergripande och multikulturella samarbetsnätverk beaktas inom utbildningen, liksom förmågan att bära ett etiskt och moraliskt ansvar i företagshälsovårdssamarbetet.

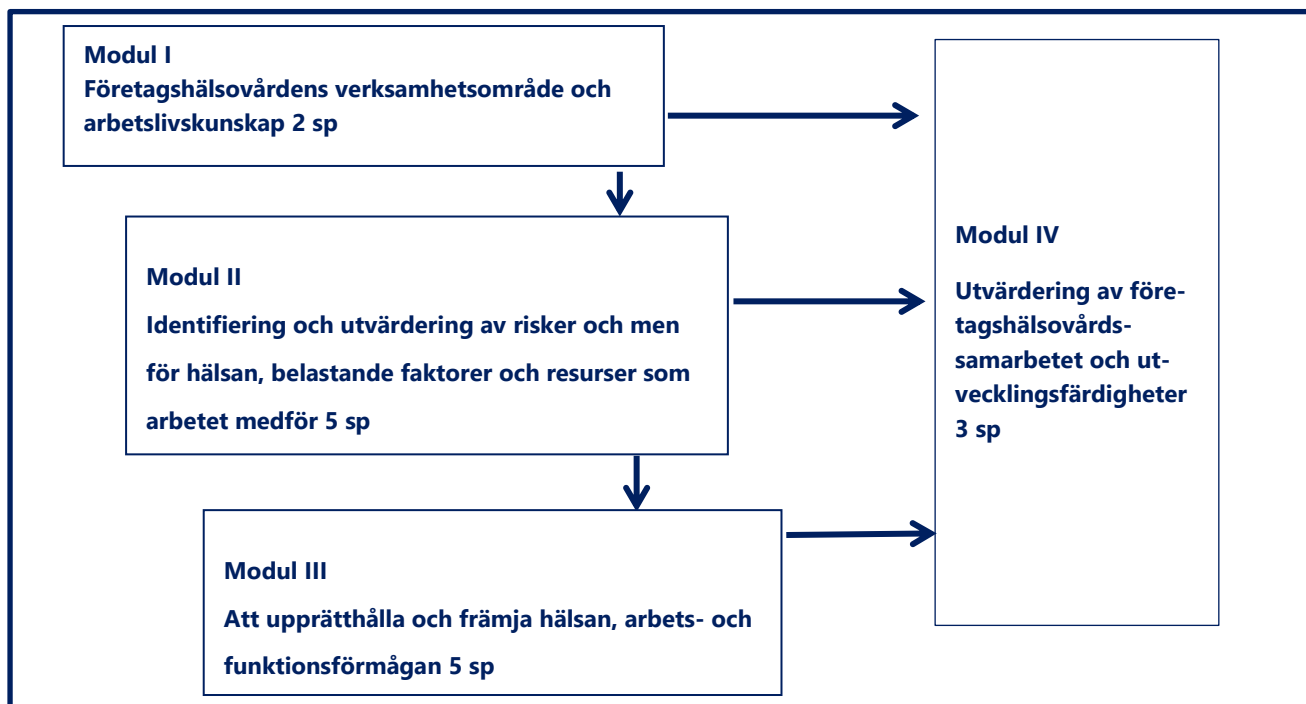
4. Utbildningens struktur och genomförande

Utbildningen inom företagshälsovård (ca 400 h) genomförs som flerformsstudier. Andelen utbildningsdagar utgör ungefär en fjärdedel av utbildningens omfattning. Resten utgörs av självständiga studier, vilka fördelas i enlighet utbildningens upplägg.

En godkänt slutförd utbildning omfattar aktivt deltagande under utbildningen och godkänt slutförda inlärningsuppgifter. Uppgifterna bedöms enligt skalan godkänd/bör kompletteras. En godkänd uppgift kräver prestationsnivån "bra". Deltagaren får efter avslutad utbildning ett intyg över att han/hon har den kompetens som lagen om företagshälsovård (1383/2001) och SRF (708/2013) avser för att verka inom företagshälsovården.

4.1 Utbildningens struktur

Utbildningen är indelad i fyra moduler. Modulerna utgör studiehelheter och har upprättats så att påföljande modul bygger på föregående, för att till en del också kronologiskt gå parallellt. Modulerna stöder varandra och strukturen stöder inlärningsmålsättningen. Det centrala innehållet är samordnat modulvis i den web-baserade lärportalen och inkluderar genomförande och bedömningsgrunder.

4.2 Utbildningens inlärningsmålsättningar och bedömningsgrunder modulvis

4.2.1 Modul 1 (2 sp) Företagshälsovårdens verksamhetsområde och arbetslivskunskap

Inlärningsmålsättningar och bedömningsgrunder

Deltagaren har grundläggande kunskap om företagshälsovårdens verksamhetsområde och de centrala författningar och bestämmelserna som anknuter till den samt aktuella utvecklingslinjer. Deltagaren känner till företagshälsovården och dess roll och uppgifter inom social- och hälsovårdens uppbyggnad i samhället. Deltagaren kan använda olika informationssökningskanaler, kritiskt utvärdera och nyttiggöra evidensbaserad information i sitt eget arbete och i företagshälsovårdens beslutsfattande. Deltagaren känner till principerna för god företagshälsovårdspraxis.

Ämnesområden

- Centrala författningar som styr företagshälsovården och principerna för god företagshälsovårdspraxis
- Företagshälsovårdens verksamhetsområde och servicesystem inom social- och hälsovårdens uppbyggnad i samhället.
- Företagshälsovårdens processer
- Principerna för informationssökning och evidensbaserad verksamhet

Modulens uppbyggnad

- Studiematerial, inlärningsuppgifter, en uppgift som utvärderas och utbildningsdagar

4.2.2 Modul 2 (5 sp) Identifiering och utvärdering av risker och men för hälsan, belastande faktorer och resurser som arbetet medför

Inlärningsmålsättningar och bedömningsgrunder

Deltagaren kan genomföra arbetsplatsutredningsprocessen i företagshälsovårdssamarbete i enlighet med god företagshälsovårdspraxis. Deltagaren kan använda befogade metoder för att identifiera och bedöma faror och risker samt belastningsfaktorer och resurser i arbetsförhållandena. Deltagaren kan utvärdera arbetsförhållandenas betydelse för hälsan och arbetsförmågan, i samarbete med ett multiprofessionellt team, på basis av den information han/hon fått. Deltagaren kan agera i enlighet med lagstiftningen om yrkessjukdomar och identifiera de centrala yrkesrelaterade åkommorna och yrkessjukdomarna. Deltagaren förstår arbetsplatsutredningens resultat och kan tillämpa dem i anslutning till arbetsplatsens behov för verksamhetsplanering.

Ämnesområden

- Arbetsplatsutredningsprocessen och inledning av verksamhetsplanering som ett led i företagshälsovårdssamarbetet
- Identifiering av hälsofaror och -risker samt belastningsfaktorer och resurser och utvärdering av den hälsomässiga innebörden samt dessa faktorerens betydelse för arbetsförmågan.
- Identifiering av de centrala yrkessjukdomarna och arbetsrelaterade åkommorna

Modulens uppbyggnad

- Studiematerial, inlärningsuppgifter, uppgifter som utvärderas och utbildningsdagar

4.2.3 Modul 3 (5 sp) Att upprätthålla och främja hälsan, arbets- och funktionsförmågan

Inlärningsmålsättningar och bedömningsgrunder

Deltagaren kan agera expert i samarbete med arbetsplatsen och använda ändamålsenliga metoder för att upprätthålla och främja hälsa och arbets- och funktionsförmåga utifrån arbetsplatsens behov, identifiera arbetsförmågerisker, förebygga arbetsoförmåga och stödja återgång till arbetet i enlighet med god företagshälsovårdspraxis. Deltagaren identifierar klientens behov av rehabilitering i tid och kan hänvisa till nödvändiga rehabiliteringstjänster. Deltagaren kan samordna stöd för arbetsförmågan på individ- och arbetsplatsnivå och nyttiggöra sektorövergripande nätverk och deras tjänster för att stödja arbetstagarens arbetsförmåga.

Deltagaren är förtrogen med hälsoundersökningspraxis ur arbets säkerhets- och arbetsförmågeperspektiv. Utifrån hälsoundersökningen kan han/hon bedöma behovet av information, rådgivning och vägledning samt i samarbete med arbetstagaren och det multiprofessionella teamet upprätta en personlig hälso- och arbetsförmågeplan. Han/hon kan använda den multidisciplinära information som erhålls från hälsoundersökningar för att fastställa utvecklingsbehov på arbetsplatsen och därmed implementera stöd för personalens arbetsförmåga.

Ämnesområden

- Bedömning av arbetsförmåga, stöd- och ledningsmodeller samt nyttiggörande av rehabilitering och socialförsäkring
- Rådgivning, vägledning och respons
- Olika hälsoundersökningar inom företagshälsovården
- Ersättningar för kostnader enligt god företagshälsovårdspraxis

- Sjukvård med inriktning på företagshälsovård

Modulens uppbyggnad

- Studiematerial, inlärningsuppgifter, en uppgift som utvärderas och utbildningsdagar

4.2.4 Modul 4 (3 sp) Utvärdering av företagshälsovårdssamarbetet och utvecklingsfärdigheter

Inlärningsmålsättningar och bedömningsgrunder

Deltagaren kan utvärdera och utveckla sin egen verksamhet samt företagshälsovårdens kärn- och tjänstprocesser utifrån evidensbaserad forskning och i enlighet med god praxis.

Deltagaren kan identifiera särdragen hos olika kunder och har förmåga att planera och utvärdera verkningsfulla och kostnadseffektiv verksamhet inom företagshälsovårdssamarbetet utifrån deras behov. Han/hon kan upprätta en verksamhetsplan för företagshälsovården i multiprofessionellt och multidisciplinärt samarbete samt sätta upp mål i företagshälsovårdssamarbetet med hänsyn till arbetsplatsens resurser och behov.

Deltagaren har förmåga att utveckla, förnya och marknadsföra företagshälso-tjänster multiprofessionellt samt sin egen yrkeskompetens inom företagshälsovårdssamarbetet.

Ämnesområden

- Kvalitetsstyrning av företagshälsovården, utveckling av verksamhet och tjänster samt utvärdering av verkningsfullhet
- Upprättande av en verksamhetsplan och att ställa upp mål i företagshälsovårdssamarbetet
- Anta ett entreprenöriellt, innovativt och ansvarsfullt verksamhets sätt
- Marknadsföring av företagshälsovårdstjänster och egen kompetens

Modulens uppbyggnad

- Studiematerial, inlärningsuppgifter, en uppgift som utvärderas och utbildningsdagar